

SAŽETAK

Istraživanja kontinuiteta i promjena ličnosti karakrerizira niz teorijskih, metodoloških te praktičnih problema. Iako su rezultati tih istraživanja uglavnom nekonzistentni, usporedbom skupina pripadnika različitih kohorti u istoj točki mjerenja dobivaju se prilično konzistentne generacijske razlike. Slično se može reći i za spolne razlike u ličnosti, budući da međukulturalna istraživanja sugeriraju da postoje gotovo univerzalni obrasci spolnih razlika. Međutim, spolne razlike su većinom vrlo male te su razlike unutar skupina često veće od onih između skupina.

Budući da je većina dosadašnjih istraživanja generacijskih i spolnih razlika u ličnosti koristila metodu samoprocjena, cilj ovog istraživanja bio je ispitati dobivaju li se metodom procjena od strane drugih slične generacijske i spolne razlike kao i metodom samoprocjena. Na temelju rezultata prethodnih istraživanja predviđeno je da će mlađe procjenjivane osobe imati više rezultate na dimenzijama neuroticizma, ekstraverzije i otvorenosti ka iskustvima, te niže prosječne rezultate na dimenzijama ugodnosti i savjesnosti. Također je predviđeno da će žene imati viši prosječni rezultat u odnosu na muškarce na dimenzijama neuroticizma i ugodnosti dok na ostalim dimenzijama neće biti spolnih razlika.

Skupina procjenjivača sastojala se od 200 studenata (među kojima je bilo 66% žena) Zagrebačkog sveučilišta čiji je zadatak bio procjeniti osobu koju dobro poznaju. Pri tome je korišten revidirani NEO-PI upitnik ličnosti (Costa i McCrae, 1992.) čije su čestice za potrebe ovog istraživanja preformulirane kako bi se mogle procjenjivati druge osobe. Dobni raspon i spol osoba koje su sudionici procjenjivali je zadan uputom te su na taj način dobiveni podaci za 98 mlađih procjenjivanih osoba u dobi od 18 – 21 godine (s prosječnom dobi od 19.84 godina) te za 99 starijih procjenjivanih osoba u dobi od 40 – 71 godine (s prosječnom dobi od 49.12 godina). U obe skupine procjenjivanih osoba bilo je 50% žena.

Rezultati su obrađeni složenom analizom varijance sa nezavisnim varijablama dobi i spola na razini domena kao i pojedinačnih faceta. Generacijske razlike očekivanog smjera dobivene su za domene ekstraverzije, otvorenosti ka iskustvima te savjesnosti. Za neuroticizam je dobivena razlika bila u smjeru viših rezultata starijih u odnosu na mlađe, dakle suprotno od hipoteze. Spolna razlika očekivanog smjera dobivena je na na dimenziji neuroticizma, ali i za ekstraverziju i savjesnost što je u suprotnosti sa nul-hipotezama postavljenim za ove dimenzije. Za dimenziju ugodnosti izostali su očekivani efekti obiju nezavisnih varijabli. Također je dobivena i značajna interakcija spola i dobi na dimenzijama neuroticizma, ekstraverzije i savjesnosti.

Ključne riječi: procjene od strane drugih, pet-faktorski model ličnosti, stabilnost i promjene ličnosti, generacijske razlike, spolne razlike, NEO-PI-R

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com